

Gazette van Iseghem

INSCHRIJVINGSPRIJS :

Voor een jaar 3,25
Voor 6 maanden 1,75
Voor 3 maanden 1,00

Voorop te betalen.
Men schrijft in bij den
Drukker-Uitgever

J. DE BUSSCHERE-BONTE

opvolger van J. DOOMS

Rousselaerstraat
en in alle Postkantoren.

Verschijnende

Elken Zaterdag.

BEKENDMAKINGEN :

0,15 o. den regel.

Rechterlijke aankondigingen :

0,50 cent id.

Aanbevelingen 0,25 o. id.

Een uittreksel der Affichen bij den drukker van dit blad gedrukt, wordt onvergeeld tweemaal in de Gazette overgenomen.

GODSDIENST, MOEDERTAAL, VADERLAND

Wat den inval der Duitschers teweeg heeft gebracht.

Hadden wij een maand geleden moeten spreken van eene Belgische ziel dan zouden we er zeker gevonden hebben, die spottlachend de schouders ophaalden. Ze zouden er op gewezen hebben hoe op alle gebied ons volk verdeeld was. De politieke strijd met verwoedheid gevoerd, verdeelde ons in katholieken, liberalen en socialisten; de taalstrijd plaatste Vlamingen en Walen tegenover elkaar; economische belangen splitsten ons in patroons en werklieden, bezitters en niet-bezitters, nergens eenheid van gedachten en streven. De verdeeldheid heerschte overal en de onderlinge twisten werden tot het uiterste gedreven.

In hogere kringen verstond men de dringende noodzakelijkheid zich de medewerking te verzekeren der verschillende politieke partijen. Uit de oppositie wierden een Vandervelde een Hymans een Goblet d'Alviella tot staatsministers benoemd en zelfs met eene zeer bijzondere zending gelast. In Frankrijk worden twee voorname hoofdmannen der katholieke partij die in de kamer zetelen in den ministerraad gekozen. Hevige dorpspolitiekers zoeken de genegenheid en medewerking hunner tegenstrevers te winnen om meer sterkte te gevoelen in het gevaar. De Fransche natie zoo dikwijls miskent, het koude Protestantsche Engeland, voor het welke men zooveel onverschilligheid gevoelde, worden in eens onze bondgenooten, onze sterkte, de hope onzer overwinning en behoud der onafhankelijkheid van ons duurbaar Belgenland. Jaren en jaren heeft het bestuur van Duitschland landen en volkeren bedrogen, zeggende dat het de gewapende vrede voren stond, en nu dat het zweerd getrokken is, wilt het ons voort bedriegen. Die oorlog, 't is Duitschland die hem gewild heeft, na vele jaren voorbereiding; Duitschland heeft gewrocht, voortgebracht, geleefd voor dien oorlog die moest voor altijd zijne overheerschap in Europa verzekeren. Het heeft de verbintenissen gebroken welke het geteekend had, het heeft gepoogd de onzijdige volkeren hun eerewoord te doen verpanden gelijk het zelve gedaan had; het heeft hun grondgebied geschonden, den oorlog gevoerd zonder de oorlogswetten te eerbiedigen noch de verbintenissen dat het vrijelijk in de vrede-conferenciën aangenomen had. Duitschland zal eeuwiglijk door de geschiedenis de schande dragen in de twintigste eeuw de barbaarschheid te doen herleven hebben, en wetens en willens zijn eigene grootheid vernietigd te hebben.

Hoog de herten. Wij strijden met de verzekering van den zegepraal. Wij steunen op God, die door geheel België dagelijks door miljoenen menschen aanroepen wordt; op de eeuwige rechtvaardigheid die den eind-zegepraal niet gaat schenken aan kracht en geweld maar wel aan het goede recht.

Wij betrouwen op den heldenmoed onzer soldaten, den moed en de sterkte onzer bondgenooten.

Belgen, Franschen en Engelschen voeren samen eenen oorlog die over het lot van Europa moet beslissen.

Met al de kracht hunner ziel, uit gansch hun herte, met eene koortsachtige begeestering willen miljoenen menschen dat het recht zegepraal en dat de overweldigaard verpletterd worde.

Het genot van een langdurigen vrede van eene onbepaalde vrijheid, die ons welvaart, overvloed en weelde bezorgden, had ons het besef doen verliezen van de waarde onzer onafhankelijkheid.

De oorlogsverklaring van Duitschland een donderslag te midden van een langdurige stilte, was voldoende om ons te brengen tot het besef van onze gemeenzame belangen en verplichtingen.

Politiek, taalstrijd, verschil van standen, persoonlijke gedachten en belangen alles wordt plotseling op den achtergrond gedrongen en moet plaats maken voor één en hetzelfde gedacht, één geestdriftig voelen, ééne betrachtting, één willen, één ideaal : de vrijheid van het vaderland.

Verdiept in droeve gepezen, denkende aan onze bloedverwanten die ginder op het slagveld hun bloed vergieten terwijl vrouw en kinderen hier achter blijven, is het voor ons allen toch opbeurend-troostend te weten dat miljoenen Belgen onze droefheid deelen, samen met ons bidden; dat de harten van duizend kloppen voor hetzelfde ideaal; dat boven alles zweeft, de Belgische volksziel.

De vrijheid van het vaderland, dat is het doel dat elke ware Belg spijs alles wil bekomen, spijs bijzonderlijk de laffe aanval der Duitschers. Niets schooner dan eene gansche natie die niet wil sterven en die opstaat tegen den overweldiger. Eeuwen zullen voorbij gaan, de keizerrijken zullen vallen, maar steeds in de geschiedenis

zal met roem vermeld worden dat de Belgen tot den dood gestreden hebben als de overweldigaards gekomen zijn.

Ja, ze zijn gekomen de Duitschers; deze die rustige dorpen in brand steken; die ouderlingen en vrouwen vermoorden, die noch recht noch medelijden kennen. Waar is het groote duitsche volk met zijn dichters, kunstenaars en wijsgeeren? Waar is Duitschland met zijne wetenschap en nijverheid, zijn edel streven, zijne onvermoeibare werkzaamheid? Een enkel woord van den Keizer, van dezen die zich de keizer der vrede deed noemen is genoeg geweest om die verdeeldheid te doen ophouden — de oorlogsverklaring aan België. — Het vaderland in gevaar heeft de Belgen in een machtig kamp geschaard onder een en dezelfde vlagge : de nationale vlagge, onder een en dezelfde kenspreuk : Eendracht maakt macht. Ziedaar wat den inval der Duitschers heeft geweeg gebracht.

De Russisch-Oostenrijksche oorlog.

Hoe Lemberg gevallen is.

Een Engelschman die aanwezig was bij de inneming der stad Lemberg door de Russen, verhaalt het volgende :

Ongeveer acht dagen voor de aankomst der Russen, werden wij plotseling door de Oostenrijksche politie aangehouden en in het gevang opgesloten. Al wat wij in ons bezit hadden, vooral ons geld, werd aangeslagen.

Gedurende vijf dagen kregen wij niets te eten, slechts een weinig water om onzen brandenden dorst te lesschen.

Wij waren geheel uitgeput, toen wij werden losgelaten, toen de paniek ontstond, bij het naderen der Russen.

Van wege de Oostenrijkers was geene enkele poging gedaan om de stad Lemberg te verdedigen.

De Russen lieten de lamdelige Oostenrijksche krijgsoverheden drie dagen tijd om de plaats te ontruimen, ten einde de bevolking niet aan een bombardement bloot te stellen.

De Russen verzonnen alsdan een list, de kanonnen bulderden gedurende verscheidene uren, doch geen houwtiser viel op de stad.

Het kanongebulder verspreidde een algemeene schrik en weldra waren meer dan 35.000 inwoners op de vlucht, waaronder juist diegenen wiens plicht het was tot het laatste oogenblik in de stad te blijven.

De jodenwijk vooral werd erg verontrust, vooral tengevolge der leugenachtige verhalen afgekondigd door de Oostenrijksche bladen tegen de Russen.

De bankiers namen de vlucht met het hun toevertrouwd geld en de geprivende brandkasten in de banken werden opengebroken.

Niemand werd in den trein voor Weenen toegelaten, als hij geen 5000 kroonen in de spoorwegstatie in bewaring kon geven. Deze som werd teruggeven bij de aankomst te Weenen. Voor Budapest moest men 1000 kroonen in bewaring geven.

Het uitzicht der straten in Lemberg was droevig. Oostenrijksche soldaten, aan armen en beenen gekwetst, zonder schoeisel en in lompen gehuld, bedelden om brood. De volledige ontreding heerschte in het kriegsbestuur en den toestand in het krijgskommissariaat was allertreurigst. Daar had iederen beambte het hoofd verloren en was de plaats gepoest.

Het Oostenrijksch leger in garnizoen te Lemberg, scheen ons toe als een hoop vervallen manschappen, waarvan velen gelukkig waren de wapens te mogen nederleggen en zich aan de Russen over te geven.

Het Russisch leger deed zijne intrede te Lemberg; de soldaten zagen er flink en opgebeurd uit. Zij waren vergezeld van een trein met levensmiddelen, waar alles in overvloed was.

De bewoners en vooral de Rutheense slaven liepen de soldaten van den Czaar tegemoet, wierpen met bloemen en stuurden groeten naar de officieren.

In een woord, de Russen werden er met open armen ontvangen en vooral door de arme bevolking, die sedert eenige dagen gebrek leed en nu door de hulp der Russen van levensmiddelen werden voorzien.

De krijgsverrichtingen van het Duitsch leger in Frankrijk.

In den slag van Noyon, Verdun, wierden de Duitschers gedurig terug gedreven op den linker vleugel der bondgenooten hebben onze troepen de hoogten ingenomen van Aisne. In

het midden zijn de Duitschers niet uit hunne diepe loopgraven geweken, op de rechterzijde bleef het leger van den kroonprins terugwijken.

Ten gevolge van het slecht weder zijn de krijgsverrichtingen deze week om zoo te zeggen eenige dagen stilgevalen, nochtans hebben de Duitschers gepoogd vooruit te komen langs den kant der Oise tot den Woever. Op den linker vleugel verloren zij terrein, in 't center poogde den vijand om aanvallend op te treden doch werd iedermaal terug geslagen.

Op den rechteren vleugel in Lorreinen gaan de fransche legers vooruit.

De bondslegers hebben eenen schoonen buit gemaakt van 20 Autos, met munitien en levensvoorraad, verschillende krijgsgevangenen, kanons en mitrailleurs.

In de laatste dagen zijn de verbondene legers vooruitgegaan tot Lassigny waar geweldige gevechten plaats hadden.

In Lorreinen en Vogezen hebben de Duitschers Momeny en Arracourt verlaten.

Uit goede bron vernemen wij dat de Duitsche legerstaf die de krijgsverrichtingen van het Duitsche leger bestuurd dat in Aisne strijdend is, gevlucht is naar Bergen (Mons). In plaats van naar Parijs te gaan, zijn de Duitschers genoodzaakt stilaan langs België terug naar hun land keeren, latende vele dooden en gekwetsten op het slagveld en schrikkelijke verliezen ondergaande in kanonnen munitien en voorraad.

De vernieling der kathedraal van Reims.

Verleden zaterdag rond 5 ure hebben de Duitsche legers de schoone Kathedraal van Reims in brand geschoten.

Gansch den dag door viel een regen van obussen op de stad neer, de kerk was het mikpunt van het Duitsch geschut. Rond 5 ure vatte de Kerk langs den oostkant vuur, in weinig tijd stond alles in brand. Dit praalgebouw was in gasthuis veranderd, omtrent 20 Duitsche gekwetste lagen erin. De fransche geneesheeren hebben ze kunnen redden.

De Kathedraal van Reims was een Kunstgevocht der XIII eeuw, waaraan men meer dan 250 jaar gewerkt heeft, het was een der schoonste gebouwen van de wereld, een pronkjuweel onder al de schatten van gothischen bouwtrant. Zij was 150 meters lang 31 breed en 37 meters hoog. Haar beroemd portaal met zijne twee overheerlijke rosacen was eenige in de wereld, de twee torens waren 83 meters hoog. De glasramen waren van de schoonste die er bestonden. Een deel der doopvont waarin Clovis den eersten Koning der Franken gedoopt werd, was nog te zien in de Kathedraal van Reims. Het is ook aldaar dat Karel VII Koning van Frankrijk gezalfd wierd in 1429.

Door de vernieling van dit prachtig monument, de beschieting van St Rombouts Kerk te Mechelen de vernieling der boekenverzameling van Leuven, het afbranden der monumenten in deze stad alsook het verwoesten van Dinant, Aerschot, Visé, Argenteau, Dendermonde, enz. enz. stellen de Duitschers zich buiten de gemeenschap der beschaafde natien.

De Deutsche en Luthersche furie

in de streek tusschen Samber en Maas.

Dorpen in puin. — Kerken geplunderd en onthelligd. — Priesters gefusilleerd.

In de streek tusschen Samber en Maas hebben de Deutsche barbaren zich bijzonder onderscheiden, door talrijke dorpen in brand te steken en de kerken te plunderen en te ontheligen.

De gemeenten Anthée, Onhaie, Bouge, Surice, Franchimont, Ermeton en Hastière zijn geheel verwoest.

Stove en Lèves zijn gedeeltelijk vernield. In de gemeente Fosses werden 66 huizen door brand vernield.

De gemeente Spontin is gansch uitgebrand; niets dan puinhoopen blijven over.

Integendeel hebben de dorpen Bois-de-Villers en Malonne weinig geleden, evenals de steden van Marche, Ciney, Jemelle, Rochefort.

Florennes en Phillippeville zijn gespaard gebleven. Waulsort werd ook gedeeltelijk vernield. De gemeente Hastière-Lavaux heeft weinig geleden. In bijna al de dorpen van de tusschen-Samber en Maas, zijn er toch ten minste een tiental huizen door brand vernield.

Het waren vooral de geestelijken van tusschen de Samber en Maas die ergst beproefd wierden. Twintig à vijf-en-twintig priesters werden gefusilleerd.

De pastoor van Anthée, de eerw. heer Piret werd door den kop geschoten.

De pastoors van Onhaie en van Surice, de eerw. heeren pastoors van Taminés-les-Aloux en van Acoz ondergingen hetzelfde lot.

De eerw. heer onderpastoor Gaspard, studiefprefekt te Bellevue, werd ook gefusilleerd, evenals de pastoor van Spontin, die met zijne zuster te zamen woonde en na door de barbaren te zijn mishandeld, ook gedood werd.

De pastoor van Hastière, de onderpastoor Schloger en de professor Ponthière, der Hoogeschool van Leuven, werden ook gefusilleerd.

De pastoor van Yvoir, die naar het gevang van Marche door de straten werd geslept, bezweek onderwege tengevolge van de afgrijsselijke marteling die de grijze priester had moeten onderstaan.

De eerw. pater Gillet, van de abdij van Maredsous, werd insgelijks te Surice gefusilleerd.

In het gevang van Marche zijn op dezen oogenblik nog opgesloten al de eerw. paters Premonstreiten van Lefie (Dinant) alsook de leekenbroeders, de eerw. pastoors van Dorinne en van Sorinne, die hun vonnis afwachten.

De aalmoezenier der doofstommen van Bauge (Namen) werd ook gefusilleerd. De Duitsche ellendelingen, onder voorwendsel dat de Franschen eene batterij hadden opgesteld in eenen boomgaard palende aan de pastorij van Morville, stelden het hoofd van den eerw. pastoor door de bandieten op prijs.

De waardige priester is door de hulp zijner parochianen, gelukt aan de woede der Saxische soldaten te ontsnappen.

Het schijnt dat de Saxische soldaten zich op eene schandige wijze gedragen hebben in de kerk van Hastière en ook elders. De schoone kerk, een echt juweeltje, werd als stalling gebruikt. De apachen hebben het altaar, geheel in marmar, stukgeslagen en de relikwiën onthelligd. Twee andere altaren werden als eetbak voor de paarden gebezigd.

De schoone relikwiekas van St-Ursule werd vernield en de relikwiën onthelligd.

De soldaten hebben in de pastorij de priesterkleeders gestolen en aantrokken en zich aan allerlei heiligschendende daden overgeleverd. In den tempel Gods hebben zij daarenboven op onmenselijke wijze huis gehouden.

De kerk van Anthée heeft als slachthuis gediend.

Te Dinant werd het binnenste der kerk gespaard. De toren en de kap door het vuur vernield. Het groot portaal werd vernield.

Het heldhaftig gedrag van Mgr Heylen.

De bevelhebber der plaats van Namen, was Zijne Hoogw. Mgr den Bisschop gaan vinden, om hem te bevelen een zijner kerken af te staan, die in protestantschen tempel moest hervormd worden.

De bisschop van Namen antwoorde daarop : Tot hertoe was ik zeer toegevend en verdraagzaam, doch zulks gaat alle palen te buiten.

Indien gij u zulke heiligschennis veroorlooft, zal ik de kerk ontzeggen aan de kristenen en eene openbare protestatie bevelen.

Door de krachtadige houding van den bisschop van Namen, verzaakte de bevelhebber aan de uitvoering van zijn schandelijk plan.

Krijgsverrichtingen in België.

Sedert verleden vrijdag is Dendermonde door de Duitschers ontruimd, in den omtrek ontwaart men er geen meer.

In Brussel schat men dat er van 8.000 tot 12.000 Deutsche soldaten gekampeerd liggen. Er worden verschaningen rond de hoofdstad opgericht. Alle verkeer tusschen de hoofdstad en den westkant van ons land is afgesneden. Den tram van Ninove naar Brussel rijd niet meer, zelf aan de voetgangers en rijtuigen wordt den toegang tot den omtrek van de hoofdstad verboden. Tusschen Herent, Hofstade en Sempst heeft er maandag een gevecht plaats gehad tusschen Belgen en Duitschers waarbij verschillende Deutsche soldaten het leven lieten. De Deutsche militaire gouverneur général Baron von Luettwitz had besloten dat in de stad Brussel de duiven der bijzonderen moesten verdwijnen, dank aan de tusschenkomst van den heer Burgemeester Max is den Deutschen gouverneur van zijn besluit teruggekomen en toegelaten dat de duiven zouden opgesloten worden onder goede bewaking in het half eeuw paleis te Brussel.

Te Baesrode werd een Deutsche patrouille van 15 man deels gewond en gedood andere krijgsgevangenen genomen, in de zakken van verschillende Deutsche krijgsgevangenen of doodgeschoten vondt men gouden ringen arm-

banden, zakuurwerken, enz. die zij hier of daar gestolen hebben of afnamen van de slachtoffers welke zij gemaakt hadden. Te Dendermonde wordt door den heer Procureur des Konings een onderzoek gedaan over de gruwelen aldaar gepleegd, de archieven van het gerechtshof werden naar Gent overgebracht. Dinsdag namiddag heeft er een gevecht plaats gehad tusschen Duitsche en Belgische troepen, langs den steenweg van Aalst naar Ninove, de Duitschers hadden verschillende dooden en gekwetsten de overige zijn gevlucht langs Iddegerme. Toen onze belgische soldaten nadien de stad Ninove binnen kwamen was de bevolking overgelukkig hun te zien. Zij werden er allerbest onthaald en kregen wijn, bier en lekkernijen.

In de gemeente Vlierzele heeft men woensdag een troep Huzaren der dood ontmoet. Twee werden gedood en een gevangen genomen, de anderen namen de vlucht. Deze week werden er nog hier en daar Duitsche soldaten krijsgingevangen genomen en naar Brugge of Gent overgebracht.

In de omstreken van Luik richtten de Duitschers sterke verschanstingen op. Nabij de forten van Barchin en Pontisse op een afstand van 250 meters maken zij looppogingen van 1 meter diep. Gansch de streek van Richelle en Argenteau is versterkt. In Luik wordt het leven zeer duur, de suiker kost er 1 fr. de kilo, de bruine zeep 0,9 cent.

In het Walenland.

In de streek van de Samber.

De Duitsche barbaren hebben vooral in het Walenland hunne vernielingszucht bot gevierd.

Vele schiderachtige streken, door duizenden en duizenden vreemdelingen jaarlijks bezocht en gewaardeerd, zijn vernield of bestaan niet meer. Ook de inwoners dezer vreedzame dorpen, werden vermoord.

Te Arsimont werden de kerk geheel door de houwitsers verwoest; er blijft niets meer over dan puinhoopen. Daarbij zijn 158 huizen platgebrand en het grootste deel der bewoners door den kop geschoten.

Te Falisolle werd geheel de wijk der statie door het vuur vernield; de burgemeester en de apotheker Demonet werden door Duitsche soldaten verminkt en dan doodgemarteld.

Langs de baan van Falisolle naar Auvelais werden al de huizen door brand verwoest alsook de statie van Auvelais en eenige woningen.

Te Auvelais werden een vijftigtal personen gefusilleerd, meestal werklieden. Talrijke personaliteiten werden als gijzelaars gevangen genomen, waaronder de eerv. heer pastoor, die als bij mirakel aan den dood is ontsnapt.

De gemeenten Mornimont, Franière, Floreffe, Malonne, hebben weinig geleden. Het schoon seminarie van Floreffe is gespaard gebleven, alsmede het pensionaat van Malonne.

De spoorwegbaan van Charleroi naar Namen, wordt door de Duitsche soldaten streng bewaakt.

In de belangrijke centers hebben de Duitschers eene kleine wacht gelaten; in de dorpen zijn geene Pruisen te zien.

Wat vooral de bewoners dezer hoogergemelde gemeente van de Samberstreek en de overige streken van het Walenland erg bedroeft, is dat zij van alle verkeer zijn beroofd en geen nieuws over den oorlog vernemen.

Te Belgrade (departement Flawinne, in de provincie Namen) en te Sualrée werd niets verwoest.

De schoone streek van Gembloux werd door de bandieten erg geteisterd; verscheidene burgers werden door den kop geschoten.

Spy heeft weinig of niets geleden; te Onoz werd de schoone hoeve Fabresse in asch gelegd.

Te Virton.

De streek van Virton en Virton-St-Mard, door de Duitschers doortrokken, heeft niets geleden.

Te Charleroi.

Te Charleroi werden meer dan 210 huizen platgebrank, het grootste deel staande langs de Audentlaan en de boulevard van de Grand Central.

De Noorderwijk heeft vooral te lijden gehad. De Arbeidsschool is ongedeerd.

In de streek van Charleroi doet het gebrek aan levensmiddelen zich gevoelen. De bevolking staat op rantsoen; niemand kan meer dan 400 grammen brood krijgen, dat dan nog slechts 85 0/0 bloem bevat.

Rondom Maubeuge is het verschikkelijk; van aan Beaumont zijn al de huizen geslecht en liggen de groote hoeven in puin. De velden zijn doorwoeld van diepe groeven, voorkomende van de houwitsers van het fort van Maubeuge.

De stad Maubeuge zelf, heeft niettegenstaande de beschieting en het gevecht welke twaalf dagen geduurd heeft, weinig geleden.

De Duitschers in onze Provincie.

Maandag morgen is eene duitsche patrouille bestaande uit 74 cyclisten, komende van Celles, terug in onze provincie gedrongen. Ze doorliepen Avelghem, Ingoyghem, Harelbeke en Sweveghem. Hier hebben ze wat brood opgeëischt en 't een en 't ander gekocht. Z'hiielden den trein komende van Avelghem tegen en deden er eene serieuze controol, waarna ze vertrokken in de richting van Ooteghem. Er werd nergens geen schade aangericht.

Hulp aan de Belgen.

Eene prachtige gift.

LONDEN. Een telegram uit Simla meldt dat de Maharajah Scindia, van Gwalior 5000 (125,000 fr.) pond sterling heeft geschonken voor de ongelukkige Belgen.

Een telegram uit Montreal zegt dat er eene vereeniging is tot stand gekomen onder het beschermchap van den hertog van Connaught, om geld, kleeren en levensmiddelen in te zamelen voor de Belgen.

Duitsche Zeppelins van een nieuw model.

Uit Kopenhagen wordt gemeld dat men, uit verschillende kanten, de tijding aanbrengt, dat er thans in Duitschland verscheidene Zeppelins worden vervaardigd voorzien van een dak in aluminium.

Men denkt dat die oorlogstuigen bestemd zijn om gezamenlijk met de Duitsche vloot tegen de oorlogschepen der verbonden mogendheden op te treden. Zij zijn voorzien van een gepantserd toestel dat onder het vliegmacn hangt en torpilles kan uitwerpen of in telephonische verbinding gesteld worden met de oorlogschepen.

DROEVE TIJDEN. (1)

't Zijn droeve tijden, als de oorlog loeit, Als menschen men slacht lijk dieren: Als menschenbloed bij beken vloeit; Als vrede en liefde liggen geboeid;

als haat
En kwaad,
Als nood
En dood

Grijzen en vloeken en tieren.

« Waar is nu toch mijn armé man?
'k Verga van angst! ik sterf ervan!
Ach! wat verschil bij 't voor'ge jaar!
We zaten hier zoo blij tegaar
Bij 't wiegské van ons jongste kind.
En nu, zoo ver door sneeuw en wind,
En vorst... en dan!... och God! och God!
Heb meelij met mijn bitter lot!»

« Ju!» roept het jongentje, « peerdeken, ju!
He, moeder, waar is vader nu?
Als vader komt, dan krijg ik een peerd,
Een levende peerd en een blinkende zweerd,
Een helm met pluim en een groote banier:
Dan gaan wij rijden verre van hier:
Dan maken wij oorlog en nog, en meer...
Zeg, moeder, wanneer komt vader weer?»

« Hoor, » zegt het dochterken, « moeder lief,
'k heb vader geschreven een schoonen brief:
En dat wij bidden op beide knieën
Voor hem... en hem zoo geerne zien;
En dat gij toch zoo droeve zijt;
En dat ik ook dan dikwijls krijt;
En dat ons broerke vlijtig leert;
En... of hij toch niet wederkeert.»

De moeder aanhoort 't eenvoudige schrift,
En keert zich om met koortsige drift.
En grijpt uit de wieg 't onnoozele wicht,
En houdt het naar den Hemel gericht;
En roept en snikt: « O Heer! o Heer!
Geef ons den gade en den vader weer!»

Terwijl de moeder aan 't bidden was;
Terwijl het meisje haar briefje las;
Terwijl het jongentje reed en liep;
Terwijl het wicht in zijn wiegské sliet;
Daar verre, in 't vreemde, verwoeste land,
Verlaten, langs den eenzamen kant,
Met doorboorde borst,
En hijgende van dorst,
En de nagels geprent in 't vervroze veld,
Daar lag de vader, de dappere held,
Te sterven.

G. ANTHEUNIS.

(Uit het Hart), Dendermonde, 1874.

(1) Gedicht tijdens den oorlog van 1871. Wat zou den Dendermondschen dichter nu zeggen bij 't aanschouwen der moord- en brandtooneelen die in zijne moederstad, de stad van 't Ros Beyaerd over eenige dagen gebeurden?

Heldenmoed van zusters en kloosterlingen in Frankrijk.

Mogelijke overeenkomst tusschen Kerk en Staat.

Wij lezen in den « Daily News »:

Het ziet er uit alsof de keizer er zal in gelukken eene soort van entente cordiale herin te voeren tusschen de Fransche Kerk en den Franschen Staat.

Honderden zusters zijn teruggeroepen uit België, naar welk land zij verbannen waren wanneer men de geestelijke orden ontbonden heeft, en deze zijn thans werkzaam als ziekenverpleegsters, met bewonderenswaardige zelfsoffering. Daarenboven zijn 22.000 « broeders » op het slagveld, bereid om hun leven te geven voor hun vaderland.

Het is geheel onmogelijk dat het heldhaftig werk van nonnen en monniken zou verloren gaan bij een publiek, dat steeds snel is in het erkennen van plichtsbetrachting, zonder zelfzucht.

Oorlog brengt altijd eene herleving mede van het godsdienstig gevoel, in de landen, die er in betrokken zijn. Indien iemand een sprankel godsdienst in zijn natuur heeft, zal die oploopen tot eene vlam, wanneer de dood aan de deur staat.

Wij zullen denkkelijk nooit het concordaat in Frankrijk terugzien, maar onder den nieuwen Paus is het zeker te verwachten dat de oorlog eene betere verstandhouding tusschen Kerk en regering zal tot stand brengen.

De kerken zullen steeds den eigendom blijven van den staat, maar ik denk dat wij ten minste een tijdperk zullen zien, waarop niet alleen monumenten zoals de Notre Dame (waar 100.000 personen op Zondag poogden het Te Deum bij te wonen) maar al de kerken in stand zullen gehouden en hersteld worden op algemeene kosten, een punt dat, zooals iedereen die de Fransche geschiedenis van de laatste jaren kent weet, aanleiding heeft gegeven tot groote moeilijkheden.

De Duitschers werpen bommen boven Oostende.

Donderdag rond middernacht heeft men 3 bommen geworpen boven Oostende. Een duitsch luchtschip kwam langs Gent, Thielt en Thourout boven Oostende en wierp drie bommen. De eerste viel bij de brug de Smet de Nayer op een ledige waggon van den ijzerenweg zonder veel schade te veroorzaken uitgenomen eenige ruiten van de naburige huizen.

De tweede bom viel in het Boulogne boschje en heeft een groot gat in den grond geslagen. De derde bom viel in de bureelen van een Vischhandelaar nabij de Vischmarkt veel schade veroorzakende in het huis zelve en in 't gebuurte Het schijnt dat eene vierde bom in den bassijn zou gevallen zijn. De verontwaardiging is groot onder de rustige bevolking van Oostende.

Te Brussel

De reizigers komende met tram of kar van Enghien en Geeraardsbergen werden donderdag allen afgetast of zij geen brieven of gazetten bij zich hadden, bij wien er bevonden werden werden aangehouden, om de reis tot Gent te doen in kar of voiture betaald men tot 15 fr. per persoon.

Te Charleroi.

Tijdens het gevecht te Charleroi en omtrek zaten de fransche soldaten met 5 mitrailleurs in de kerk van Marchiennes, de Duitschers om niet beschoten te worden deden de burgers voren op gaan, de fransche soldaten hadden het gezien en schoten maar toen de burgers goed voorbij waren. Bijna al de Duitsche soldaten vielen onder het geschut der mitrailleurs.

Een bekentenis.

Volgens een duitsche officier verklaarde over burgers die klachten deden over de gruwelen door zekere soldaten van het 143 regiment gepleegd, zei dien officier na zijn notaboekje geraadpleegd te hebben dat de manschappen dit regiment uitmakende meest genomen waren uit de soldaten komende uit de Correctie. Het is dus niet te verwonderen als men zulk volk zendt dat zij alle slach van gruweldaden plegen.

Engelsche Dagbladen.

Het schijnt dat de Engelsche gazetten al te veel nieuws geven die ook ten profijte der Duitschers zou gebruikt kunnen worden, daarom zouden de Engelsche bladen uit voorzichtigheid opgeschorst worden in België. Best ware zooveel niet schrijven en voorzichtig zijn.

Te Aalst

zag men wederom uhlanen in den omtrek van Ledé. In Geeraardsbergen hebben de Duitschers den zelfden dag ook geweest.

De klas van 1914.

De jongens zijn volop in oefening in de gemeente Contich. Velen zijn reeds gekleed, allen verlangen om zoo vroeg mogelijk strijdveerdig te zijn.

Men hoort het Kanon.

Sedert vrijdag morgen hoort men het kanon geweldig donderen te Ninove, in de richting van Londerzele, Buggenhout. De Duitschers zouden ook Hal bezet hebben.

De vijandelijke inval van een Zeppelin.

Een Duitsche bestuurbare luchtbal heeft in den nacht van Dinsdag tot Woensdag nogmaals gepoogd zijn misdadig plan uit te voeren door het werpen van bommen, waarvan de Duitsche luchtvaarders de specialiteit bezitten.

Een Zeppelin vloog zeer laag boven Turnhout en werd ingelijks te Moll gezien. De bestuurbare luchtbal, in plaats van in de vuurlijn van het fort van Lier te komen, trok spoedig af aan zijne reis naar Antwerpen verzakende.

Het werd hoog tijd want van uit het front werd op het luchtschip geschoten.

Voor de weduwen en weezen van de militairen, die vielen op het veld van eer.

Krachtens een besluit van de regering, zal aan de weduwen en kinderen der gesneuvelde militairen, tot aan de vredessluiting, het volle bedrag van de wedden van hun echtgenooten of vaders uitbetaald worden.

Hetzelfde geldt wat aangaat overeenkomstig de wet aan de families der militairen onder de wapens uitbetaalde vergoeding.

Zoodra het Parlement, na het sluiten van de vrede, zal vergaderen, zal de regering voorstellen, dat de weduwen en kinderen der dapperen, die voor het vaderland vielen, derwijze behandeld worden dat zij ten minste van lichamelijk lijden verschoond blijven.

De regering is er van overtuigd dat het dankbare vaderland door een wet het besluit zal huldigen.

De minister van oorlog,
(get.) de BROUQUEVILLE.

Ingezonden.

Wij lezen in de nieuwsbladen dat de kracht-dadige tusschenkomst der overheden en voornamelijk personen in veel gevallen de duitsche wredeheden tegengehouden of afgewerd hebben.

Ofschoon wij mogen verhoppen dat Isegem van het verder bezoek der Duitschers zal gespaard blijven, ware het dunkt mij, een nuttig werk een comiteit samen te stellen van kracht-dadige voornamelijk personen, om desgevallende toezicht te houden over de handelwijze der vijandelijke troepen, en onmiddellijk bij hunne oversten op te treden waar zij de oorlogswetten schenden en zich aan baldadigheden en plundering zouden willen overgeven.

Ieder lid van het comiteit zou een deel der stad onder zijne waakzaamheid nemen.

Een BURGER.

STADSNIEUWS

Maandag morgen gingen de Isegemmers onder het geleide der geestelijken van beide parochiën in bedevaart naar O. L. Vrouw van Dadizele. Men vertrok uit St. Hilonskerk om 5 1/2 ure 's morgens, ongeveer vijftien honderd menschen namen er deel aan. Onderwege werden de Rozenkrans gelezen en godsdienstige gezangen aangeheven.

De bedevaarders werden door de geestelijkheid van Dadizele met kruis en vaandels ingehaald en ter kerke geleid waar eene solemnele mis gezongen werd voor het welzijn van 't Vaderland.

Markt van ISEGHEM. 19 Sept.	26 Sept.
Boter per kilo fr.	3,00 à 3,10
Eieren per 26	2,90 à 3,00
	2,50 à 2,60

De militanen van de klas van 1914 zijn Woensdag morgen vertrokken naar Lier, ten getalle van 79 waarvan hier onder de lijst:

Lijst der lichte van de militanen der klas van 1914

Berlamont Georges	Landuyt Alberic
Binquet Adoif	Lapeyre Jean
Bral Valère	Laridon Georges
Buysse Louis	Laridon Jerome
Callewaert Gérard	Leenknecht Jules
Christiaens Alberic	Lefever Julien
Clerycq Aimé	Loncke Marcel
Clerycq Honoré	Maes Jules
Coppens Basile	Missiaen Petrus
Crochon Marcel	Neirynek Alfons
Debrabandere Alfons	Neirynek Georges
Debuschere Petrus	Oosthuysse François
Declercq Cyrille	Reby Valère
Decoutere Maurice	Seynaeve Alois
Decroix Albert	Seynaeve Louis
Dekyvere Achille	Tack Gustaf
Deleu Alfons	Terryn Alois
Demaegt Gustaf	Vanbelle Pierre
Demasure Guillelmus	Vandenberghé Maurice
Demeestere Marcel	Vandenbulcke Georges
Demvynck Michel	Vandeputte Leopold
Depreitere Jules	Vangheenberghe Leon
Depreitere Michel	Vanhaezebrouck Leon
Descheemaeker Camille	Vanhaverbeke Julien
Deschryver Louis	Vankersbilck Jules
Dewaele Leopold	Vanlaeke Odile
Dewitte Cyrille	Vansteenkiste Achille
Dewulf Camille	Vanwysberghe Camille
Dewulf Gaston	Varwaere David
Dubaere Remi	Verbae Prosper
Folens Maurice	Verhaeghe Prosper
Geldhof Joseph	Verlinde Georges
Goethals Julien	Vermeersch Edmond
Grillet René	Vermeersch Petrus
Heldenbergh Robert	Vermote Theophile
Heldenbergh Valère	Vromant Omer
Herman Camille	Vynckier Urbain
Hinnaert Arthur	Warrinier Arthur
Huyghebaert Victor	Weustenraedt Fernand
Kerkhof Firmin	

Er zou sprake zijn de rekruten naar Engeland over te brengen om ze volledig voor den krijgsdienst af te richten.

Onze jongens gingen er moedig naartoe, voor hun vertrek zongen zij 't Vaderlandsche lied, de Marseillaise en de Vlaamsche Leeuw. Goede reis en bijzonderlijk goede 't huiskomst aan allen.

Donderdag morgen werd in Sint Hilons kerk een solemnele lijkdienst gezongen voor Cyriel Claerhout, zoon van Henri en Julie Vandenbulcke, godvruchtig overleden in het krijgshospitaal te Antwerpen den 19 September 1914. Hij was lid der jongelings congregatie van Isegem.

« In moeilijke omstandigheden opgeroepen om zijn vaderland te verdedigen, heeft hij de ziekte niet kunnen overmeesteren die hem deed kwijnen en langzaam ten grave dalen.

« Het offer van zijn leven heeft hij gedaan voor eene zaak die heilig is; verre van de zijnen is hij gestorven, maar God zal hem barmhertig zijn en in zijne Hemelsche woningen ontfangen.»

(Gedachtenis van den overledene)

Goede Maatregel.

Dezen morgen heeft den heer Burgemeester de maatregelen doen toepassen door den heer Gouverneur voorgeschreven betrekkelijk den prijs der eetwaren die op de markt ten koop gesteld worden. Ten einde aan de Burgerij alle gemak te verschaffen voor den aankoop der eetwaren, zal de markt te rekenen van Zaterdag aanstaande alleen toegankelijk zijn voor de burgers, gedurende een zekeren tijd. Daarna zullen de marchands op de markt toegelaten worden.

Burgerstand van Isegem.

GEBORTEN:

266. Henri Lapeire, zv. Camiel en Philomena Olivier. — 267. Maria Daelman, d.v. Henri en Adronie Devolder, Kotja. — 268. Arthur Vandenbulcke, zv. Emile en Marie Vanneste. — 269. Maria Degezelle, dv. Achille en Celina Vyncke, Rousselarestr. — 270. Lia Nyffels, dv. Gustave en Juliana Parmentier, Kl Harelbeke. — 271. Zulma Kesteloot, dv. Julien en Julia Knudde, Nederweg. — 272. Henri Callens, zv. Polydore en Eugénie Galle, Lendeledestr. — 273. Jules Vermaut, zv. Victor en Valentina Verledens, Boschm. — 274. Jules Feys, zv. Leo en Valentina Beheydt, Nederweg.

STERFGEVALLLEN:

Georgine Vanhaverbeke, 3 m. dv. Jules en Maria Vansteenkiste, Lendeledestr. — 167. André Balcaen, 17 d. zv. Joseph en Silvia Missiaen, Ommevangstr. — 168. Irvone Feys, 7 m. dv. Jules en Elodie Naassens, Steenputje. — 169. Valère Dejonghe, borstelhoutm. 25 j. ong. zv. Adolf en Stephania Vermeersch, Oudm. Gentstr.

SCHEEPVAART van ISEGHEM

Nooit gedacht, met stovekolen voor de W^e Conrard Verstraete.

STAD ISEGHEM

Schooljaar 1914-1915

NIJVERHEIDSSCHOOL

Burgemeester en schepenen der stad Isegem en het bestuur der Nijverheidsschool hebben de eer het publiek kenbaar te maken dat de inschrijvingen, onmiddellijk gevolgd door de opening der leergangen zullen plaats grijpen te beginnen van de Zondagen 4 en 11 October, telkens binnen het lokaal der School van 11 tot 12 ure voormiddag.

Te koop of te huren

Eenen SCHOONEN EIGENDOM, bestaande uit woonhuizen, fabriek en verdere gerieven, alsook eenige nabijstaande huizen, alles gelegen te Isegem, Rousselarestraat, zijnde den eigendom van wijlen den Heer Leopold Sintobin. — Voor alle inlichtingen wende men zich tot A. SINTOBIN-DE BUSSHERE, Rousselarestraat, in stad.